

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VII.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1931.

38. številka.

Prizori o bivanju kraljice Marije v Ljubljani

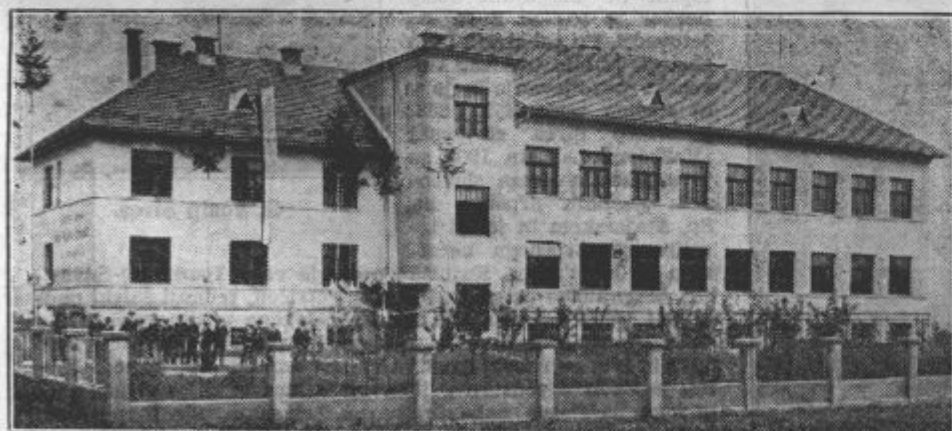
Levo: Pred vhomom v razstavo jugoslovenskih slikaric prireja množica v spalnju Nj. Vel. kraljici navdušene ovacije in jo obsipa s cvetjem. Desno: Kraljica si ogleduje spomenik kralja Petra. Od leve na desno so župan dr. Puc, dvorna dama gospa Švrljugova, kraljica Marija, ban dr. Marušič, upravnik policije Keršovan, ing. L. Bevc, ga. Ilčeva, ga. Pucova, M. Sterlekar, adjutant podpolk. Pogačnik in kipar Lojze Dolinar.

Levo: predsednik inž. Ladislav Bevc pozdravlja v imenu odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Nj. Vel. kraljico Marijo. Poleg nje je župan dr. D. Puc. — Desno: župan dr. Puc razkazuje Nj. Vel. kraljici obnovljeni dvorišni del magistratnega poslopja. Od leve na desno stoje: divizijonar B. Ilč, župan, dvorna dama ga. Švrljugova, ban dr. Marušič, blagajnik odbora Mi'an Sterlekar, kraljica Marija, predsednik inž. L. Bevc in ga. Ilčeva.

Otvoritev nove šole v Preski

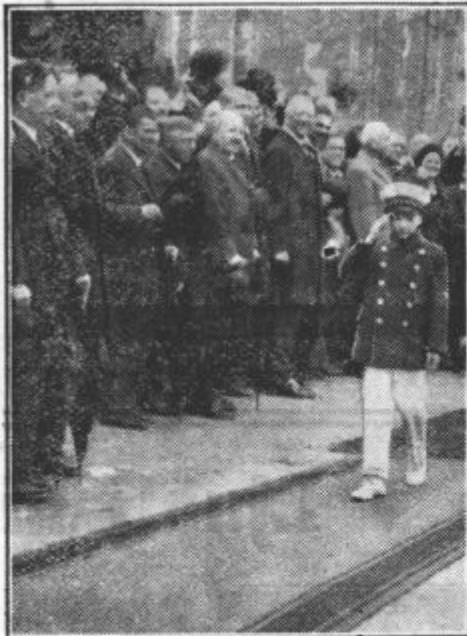
V nedelju je bila v Preski pri Medvodah otvorjena nova osnovna šola, ki je ena najlepših, kar jih je bilo zadnja leta dozidanih.

Notar Avgust Kolšek †

Ko smo letos 2. avgusta poročali o 60 letnici g. Avgusta Kolška, notarja v Marenbergu, nihče ni mogel slutiti, da bomo tako kmalu morali poročati o smrti tega odličnega narodnega delavca, staroste marenberskega Sokola, člana uprave in upravnega odbora občinske hranilnice ter odbornika in neumorno vnetega delavca v Narodni odbrani in drugih nacionalnih, kulturnih in gospodarskih ustanovah.

Prestolonaslednik Peter

pri svečani blagoslovitvi prapora Jadranske Straže v Zagrebu.

Lep in pomemben praznik je praznoval preteklo nedeljo šempeterski Sokol, ko je razvila kot znamenje zmagovalne jugoslovenske državne misli kumica gospa županja Četina ponesni sokolski prapor. O pomenu Sokolstva za jugoslovensko državnost je govoril odposlanec celjske sokolske župe br. Smrtnik. V imenu naše vojske je bil zabiti žebelj komandanta celjskega okrožja, v imenu g. bana in podbana pa je zabiti žebelj starosta društva br. Srebotnjak na čelo vseh spominskih žebeljev.

Nato je sledila povorka skozi vas št. Peter s štirimi savinjskimi sokolskimi prapori: mozirskim, žalskim, celjskim in šempeterskim. Pred občino je pozdravil prapor g. župan Andrej Četina in obljubil čuvati nad njim. — Da je prireditev tako lepo uspela, gre hvala vsem požrtvovalnim članom društva brez izjeme številnim bratskim društvom, ki so počastila to zmagovalno prireditev.

Velik praznik savinjskih Sokolov

Pred občino je pozdravil prapor g. župan Andrej Četina in obljubil čuvati nad njim. — Da je prireditev tako lepo uspela, gre hvala vsem požrtvovalnim članom društva brez izjeme številnim bratskim društvom, ki so počastila to zmagovalno prireditev.

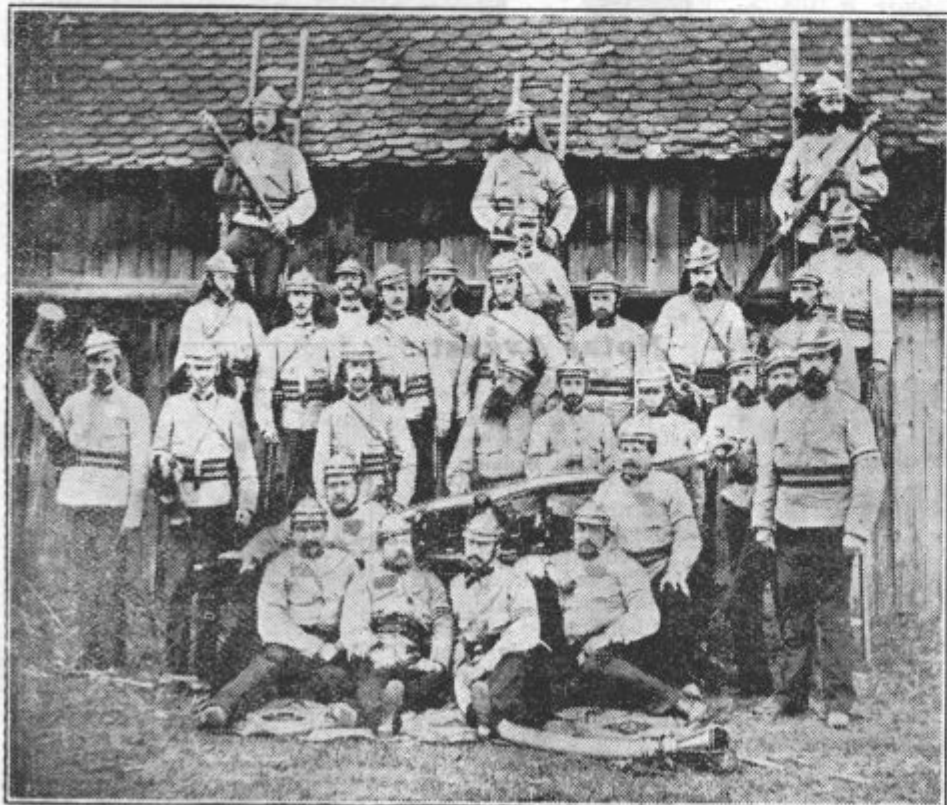
Velika skupščina CMD se je vršila v nedeljo v Laškem

Levo: predsednik podružnice CMD v Laškem, upokojeni šolski upravitelj g. Ivan Četina, izraža na kolodvoru iskreno dobrodošlico skupščinarjem, ki so se v posebno lepem številu pripeljali iz Ljubljane. Desno: Pozdrav Sokola in sokolskega naraščaja prvomestniku in vsem delegatom, posebno še narodnemu ženstvu, ki se je tudi letošnje skupščine udeležilo v častnem številu.

Zlati jubilej žalskega gasilstva

Ustanovni občni zbor je sklical že leta 1880, prvobornik savinjske doline pokojni žalski župan Janez Hausenbichler, ki so mu prisostvovali poleg drugih tudi pokojni dr. Mih. Bergmann, pok. Jakob Janič, pok. Josip Lorber, pok. Jos. Žigan, pok. Karol Žuža in živeča Josip Širca in Anton Petriček. Društvena pravila so bila potrjena l. 1881. Prvi društveni funkcionarji so bili: Janez Hausenbichler, načelnik; Josip Širca, načelnikov namestnik; Anton Petriček, tajnik in blagajnik Josip Lorber in Rudolf Žuža pa četovodji. Po nekaterih letih obstoja je bilo uvedeno slovensko poveljevanje in je v ta namen sestavil l. 1888. g. Josip Širca slovenski »Vežbovnik«. Leta 1902. se je ustanovila Zveza slovenskih gasilnih društev na Sp. Štajerskem in je bil izvoljen za zveznega načelnika g. Josip Širca. Tajniške posle je vodil Ivan Kač-Savinjski, blagajniške pa gospod Anton Petriček, tedanji žalski nadučitelj. Tako je zveza bila hčerka žalskega gasilnega društva. Žalsko gasilno društvo je vodil g. Josip Širca celih 32 let do 1912 in ima za razvoj društva brezdvomno največ zaslug. Njemu je sledil v vodstvu g. Edvard Kukec in se je v dobi njegovega načelstva nabavila parna brizgalna. Sledil mu je l. 1926. g. Josip Audič za eno leto. Načelstvo je prevzel nato sedanji načelnik g. Ivan Virant, ki mu je bila vedno skrb, opremiti gasilno društvo z najmodernejšim orodjem.

G. Josip Širca

Na ladji »Conte verde«. Od leve na desno: klavirski virtuoz Artur Rubinstein, gospa Rijavčeva, francoski dirigent E. Ansermet in g. Josip Rijavec

se je na povratku iz Južne Amerike mudil tudi v Ljubljani. O svojih načrtih za bližnje mesece se je izrazil takole: Sedaj sem na poti v Beograd, kamor potujem iz rodinskih razlogov; tam se nameravam malce odpočiti. No, potem pa pojdem v Berlin, kjer sem sprejel vrsto gostovanj; iz Berlina me bo vodila umetnostna pot na Dunaj, pa v Prago, Pariz, Stockholm, Varšavo in drugam.

G. Josip Klemenčič

Pobrežje pri Mariboru ne razburja širše javnosti s posebnimi novicami, dasi je velika občina z okrog 4000 prebivalci. Ta občina je vzbudila veliko pozornost po ljudskem štetju, kjer je njeno prebivalstvo narastlo za 70 odstotkov in je to gotovo rekord v naši banovini. Pobrežje ima svoje gasilno društvo, pevsko društvo »Zarja«, Rdeči križ in tudi Sokola, ki si je že v prvem letu svojega obstoja zgradil lepo letno telovadišče. Vse to kulturno delo izhaja iz posnemanja vredne sloge in požrtvovalnosti. Kdor pozna razmere v mariborski okolici, bo priznal, da imajo pobreški narodni delavci velike zasluge in uspehe. Njihov vodja je šolski upravitelj g. Josip Klemenčič, ki je s svojim blagim značajem in neumornim delom pridobil popolno zaupanje velike občine. Na Pobrežju slušbuje g. Klemenčič od prevrata. Ko je služboval v Slovenskih goricah, se je poleg obilnega zelo vestnega šolskega in izvenšolskega dela udeleževal tudi pri našem sadjarstvu. Njegova knjiga »Sadjarstvo« je bila strokovno tako dobro, obenem pa tudi tako poljudno pisana, da je njena naklada že v par letih pošla. V Slovenskih goricah, pa tudi drugod, ni bilo količaja zavednega sadjerejca, ki ne bi imel Klemenčičevega dela. V Pobrežju se je lotil v najtežjih razmerah z največjo požrtvovalnostjo prosvetnega dela ter je organiziral najprej gasilsko društvo, potem pa ustanovil pevsko društvo »Zarja«, kateremu tajniku je že 10 let.

Kipar Vladimir Štoviček

razstavlja svoja dela z velikim uspehom v Parizu.

Vladimir Štoviček je naš rojak. Rodil se je 1896. v Boštanju ob Šavi, kjer mu je bil oče odom Čeh, graščinski oskrbnik in ki ima sedaj svoje posestvo pri Krškem. Umetno - obrtno šolo je dovršil v Ljubljani, nato pa je delal v atelierju slavnega češkega kiparja Sucharde v Pragi. Po vojni je posecal praško umetnostno akademijo kot učenec prof. Španiela ter jo je dovršil leta 1923. Skupno s slovenskim rojakom, slikarjem Ant. Trstenjakom, je razstavil leta 1927. v Parizu.

V Gradišču pod zelenimi Gorjanci je preminula 6. t. m. blaga in plemenita žena ga. Ana Slančeva. Rodila se je v Zidanem mostu kot hči premožnega posestnika in brodarja, starega Potočina, ki je prevažal s svojim brodom čez Savo ljudi in razne tovore, ko še ni bilo mostu. Potočinova hiša je bila ugledna in bogata ter je imela hči Neti obilo snubcev. Izmed 36. je izbrala odvetnika dr. Karla Slanca, ki je bil tedaj med najbolj vnetimi voditelji narodne in napredne ideje na Dolenjskem. Njegova hiša je bila nad 30 let do svetovne vojne središče novomeške družabnosti po zaslugi ljubeznive in visoko čislane gospe Ane. V stari novomeški čitalnici ni bilo prireditve, pri kateri ne bi sodelovala Slančeva družina. — Nad vsemi dobrimi deli, ki jih je izvršila plemenita žena, pa je bila posebno goreča njena skrb za reveže in zlasti za ubožne dijake. Posebno darežljiva je bila dijaški kuhinji. Po smrti svojega soproga se je preselila na svoje posestvo v Gradišču pri št. Jerneju ter je od tam delila svoje dobre revnim kočarskim družinam, dokler ni zastalo njeno blago srce. Plemenita žena, velika dobrotnica in navdušena Jugoslovenka bo ostala v častnem spominu.

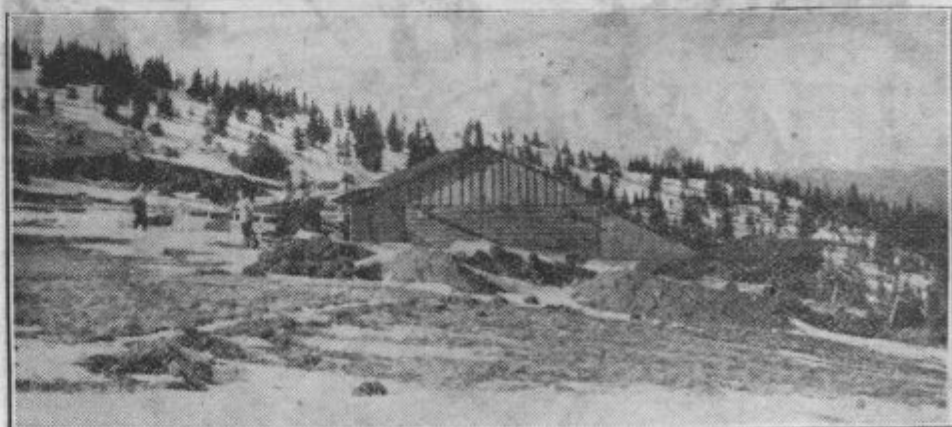
Nov planinski dom na Mrzlici

Marljiva trboveljska podružnica SPD, ki se je ustanovila šele pred 3 leti, je te dni popolnoma dogradila ličen planinski dom na Mrzlici (1119 m) nad Trbovljami. V dveh in pol urah zložne hoje iz Trbovelj ali Hrastnika stojiš zavzet pred lično planinsko vilo, komaj 5 minut pod vrhom. Vprašal se boš, kako je mogoče, da tako mlado planinsko društvo zgradi tak dom. Pa če bi poznal naš neumorno — žilav ter podjeten društveni odbor, bi ti bila uganka takoj rešena.

Mrzlica se je že pred 32 leti ponašala z malo planinsko kočjo, katero je postavil tedanji žalski odsek SPD. Krstili so jo za Hausenbichlerjevo kočjo kot skromen spomenik Janezu Hausenbichlerju, velikemu domoljubi in voditelju Slovencev v Savinjski dolini, pravemu očetu Savinjske doline. Kočica je imela samo en prostor za planince. Zadostovala pa je vseeno tedanjemu turistovskemu prometu.

Nova stavba je v primeri z njo pravi hotel. V nedeljo 20. t. m. se pripelješ do Trbovelj, Hrastnika ali Zalca in jo mahneš po lepo markiranih stezah na vrh. Medpotoma se boš čudil obsežnemu razgledu na Pohorje, Uršulo, Peco, Raduho z vsemi vrhovi Savinjskih planin, Triglavsko skupino, Sveto Planino, Kum, Snežnik, Gorjance itd. Pod teboj pa se bodo belili trgi in vasi v Savinjski dolini, kakor da gledaš Rož z Golice. Pri novem domu te gostoljubno sprejme trboveljska SPD kot gosta otvoritvenega slavlja.

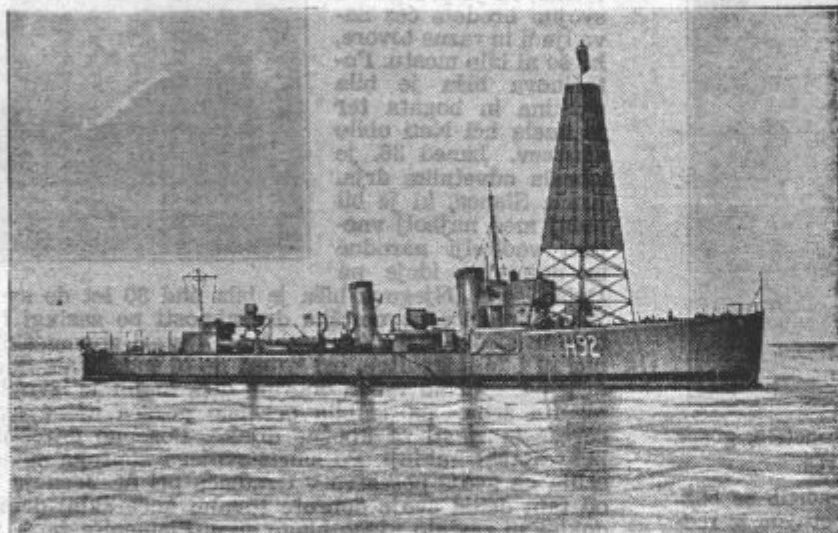

Zavetišče pod Jezerskim vrhom (1522 m), na Pohorju, tik na desno stoji »Ribniška kočja«

Borba za največjo brzino

Anglija si je priborila prvo nagrado — Nov hitrostni rekord

Letošnja znamenita tekma za Schneiderjev pokal se je vršila v nedeljo 13. t. m. v Calshoru. Letalci so morali sedemkrat preleteti 50 km dolgo progo, ki je trasirana v trikotu, tako da znaša celotna proga 350 km. Na posameznih ogliščih trikotne proge so postavljene na torpednih rušilcih (glej sliko) dobro vidne markacije, nad katerimi

mora letalo obrniti. Ta obratišča so najopasnejše točke proge, ker se mora letalo zaradi bajne brzine postaviti tu skoraj v navpično lego. Motorji tekmujočih letal imajo komaj enourno »življenjsko dobo«. Na nedeljski tekmi je v tretjič zaporedoma zmagala Anglija, ki obdrži Schneiderjev pokal za vedno. Angleški letalski poročnik Boothman je preletel progo v 38 minutah in 22 sekundah s povprečno hitrostjo 340.8 milj na uro ter tako zboljšal svetovni hitrostni rekord za približno 12 milj na uro. — Ker je bila tekma za soboto zaradi slabega vremena odgojena, je letel letalski poročnik Stainforth sam in zboljšal na 3 km dolgi progi letošnji svetovni letalski rekord Orlebarja. Letel je 621.3 km na uro

Por. Boothman

Por. Stainforth

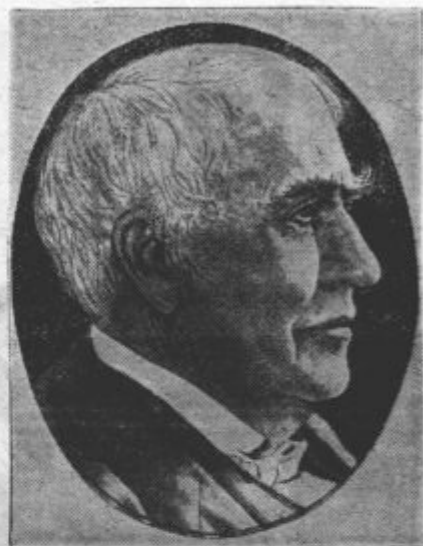
Tip angleškega letala za Schneiderjev pokal

Velike poplave tudi v Indiji

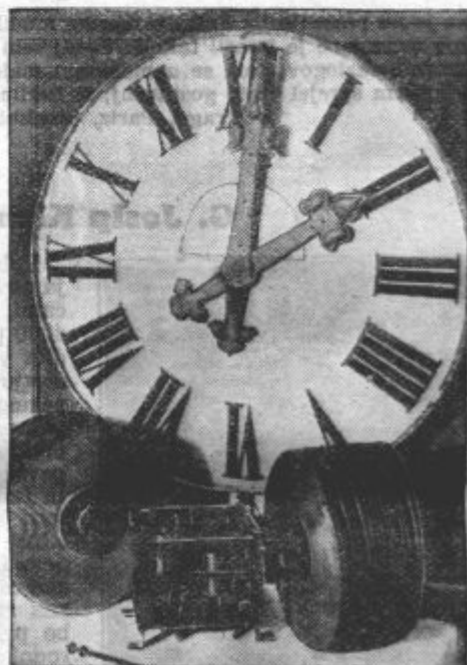

Prebivalci so se rešili z živino na železniške nasipe, ki so edine višine v poplavljenem ozemlju.

Edison na smrtni postelji

slavni ameriški iznajditelj, je to pot resno obolel na posledicah svoje stare bolezni, na ledvicah in sladkorni bolezni. Po mnenju njegovega zdravnika ni za bolnika več pomoči. Edison je star 84 let.

„Večna ura“

ki kaže čas že 60 let brez prestanka in regulacije. Napravil jo je dunajski inženjer Loessl ter je sedaj v mestnem parku v Linču. Zračni tresljaji spravljajo uro v obrat

Največji hotel na svetu

Dne 1. oktobra se prične poslovanje v novem newyorškem Astoria hotelu. Poslopje ima 47 nadstropij z vsem mogočim luksusom